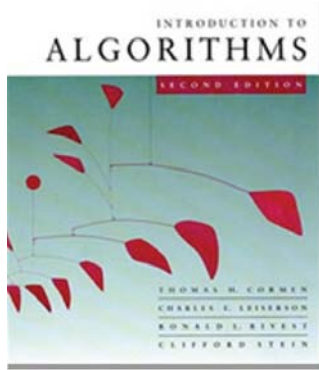

Algoritmalara Giriş

6.046J/18.401J

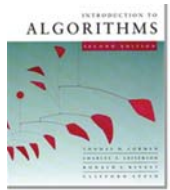
DERS 14

Yarışmacı Çözümleme

- Kendini Düzenleyen Listeler
- Öne Taşıma - Buluşsal Yaklaşım
- Öne Taşımanın Yarışmacı Çözümlemesi

Prof. Charles E. Leiserson

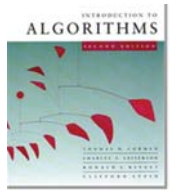
Kendini Düzenleyen Listeler

n elemanlı L listesi

- Erişim(x) işlemi $\text{seviye}_L(x) = x$ 'in L 'nin başına olan uzaklığına mal olur.
- L listesi, komşu elemanların 1 maliyetle yer değiştirmesi ile yeniden düzenlenebilir.

Kendini Düzenleyen Listeler

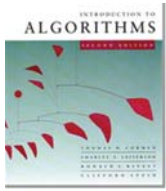
n elemanlı L listesi

- Erişim(x) işlemi $seviye_L(x) = x$ 'in L 'nin başına olan uzaklığına mal olur.
- L listesi, komşu elemanların 1 maliyetle yer değiştirmesi ile yeniden düzenlenebilir.

Örnek :

Kendini Düzenleyen Listeler

n elemanlı L listesi

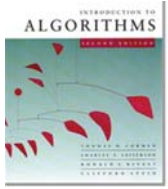
- Erişim(x) işlemi $\text{seviye}_L(x) = x$ 'in L 'nin başına olan uzaklığına mal olur.
- L listesi, komşu elemanların 1 maliyetle yer değiştirmesi ile yeniden düzenlenebilir.

Örnek :

14 anahtarlı elemana erişim 4'e mal olur.

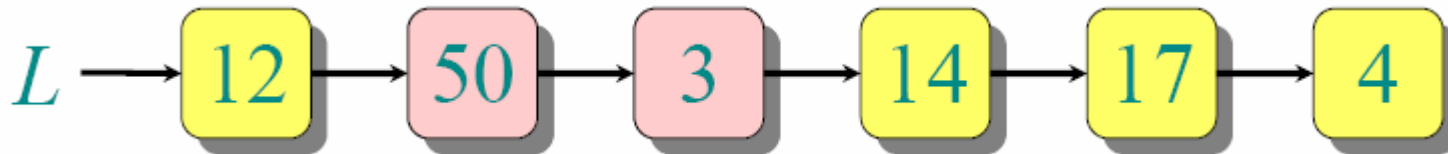
Kendini Düzenleyen Listeler

n elemanlı L listesi

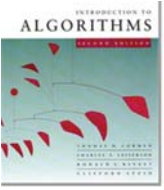
- Erişim(x) işlemi $\text{seviye}_L(x) = x$ 'in L 'nin başına olan uzaklığına mal olur.
- L listesi, komşu elemanların 1 maliyetle yer değiştirmesi ile yeniden düzenlenebilir.

Örnek :

3 ile 50'nin yer değiştirmesi 1'e mal olur.

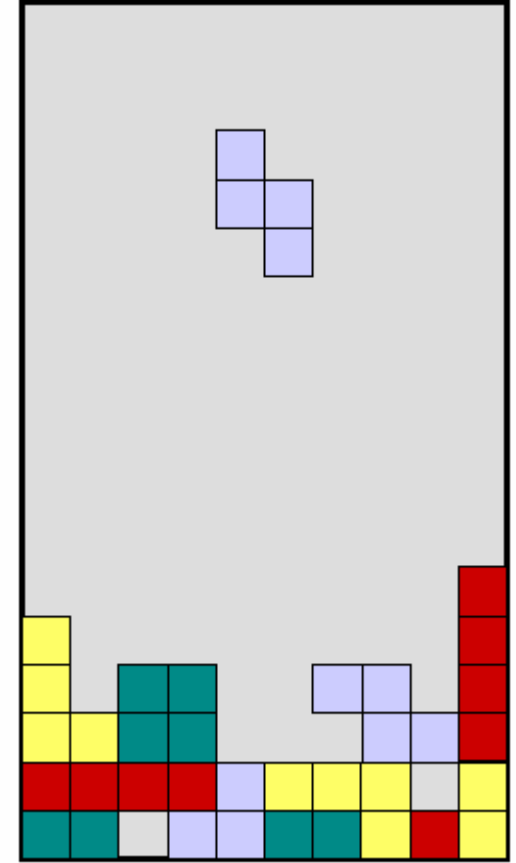
Çevrimiçi ve Çevrimdışı Problemler

Tanım. İşlemler serisi S her seferinde bir kez oluşturulur. Her işlem için, gelecekle ilgili herhangi bir bilgi olmaksızın bir **çevrimiçi** algoritma A , işlemi çalıştırır. (örn. *Tetris*)

Çevrimdışı bir algoritma bütün S serisini en baştan görür.

Amaç : Toplam maliyet $C_A(S)$ 'yi en aza indirmektedir.

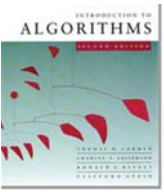
Tetris Oyunu

Kendini Düzenleyen Listelerin En Kötü Durum Analizi

Rakip her zaman, L listesinin kuyruğundaki n 'inci elemana erişir. Herhangi bir çevrimiçi A algoritması için en kötü durum :

$$C_A(S) = \Omega(|S| \cdot n)$$

Kendini Düzenleyen Listelerin Ortalama Durum Analizi

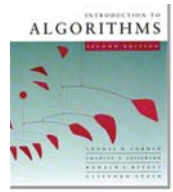
x elemanının $p(x)$ ihtimali ile erişildiğini varsayalım. Bu durumda;

$$E[C_A(S)] = \sum_{x \in L} p(x) \cdot \text{seviye}_L(x)$$

Bu, L listesi p 'ye göre azalan şekilde sıralı olursa en aza indirgenir.

Buluş : L listesindeki her elemanın kaç kere erişildiğini gösteren bir liste turalım, L 'yi bu listeye göre sıralayalım.

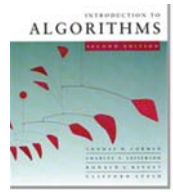
Öne Taşıma Buluşu

Pratik : Geliştiriciler, *Öne Taşıma (ÖT)* Buluşunun iyi sonuçlar verdiğini tecrübe ettiler.

Fikir : x 'e eriştikten sonra, x 'i listenin en başına sıra değiştirmelerle taşımak.

$$\text{maliyet} = 2 \cdot \text{seviye}_L(x)$$

ÖT Buluşu, S dizisindeki erişim yerelliğine iyi tepki verir.

Yarışmacı Çözümleme

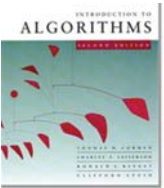
Tanım : Eğer bir k sabiti, herhangi bir S işlemler dizisi için;

$$C_A(S) \leq \alpha \cdot C_{\text{OPT}}(S) + k$$

durumunu sağlıyorsa, çevrimiçi A algoritması

α – yarışmacıdır.

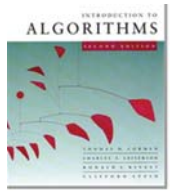
Burada OPT en uygun çevrimdışı algoritmadır. (“Tanrının algoritması”)

Öne Taşıma $O(1)$ yarışmacıdır

Teorem : ÖT, kendini düzenleyen listeler için

4-yarışmacıdır.

Öne Taşıma $O(1)$ yarışmacıdır

Teorem : ÖT, kendini düzenleyen listeler için

4-yarışmacıdır.

İspat. L_i , i 'inci erişimden sonraki ÖT listesi olsun, L_i^* ise i 'inci erişimden sonra en uygun liste olsun.

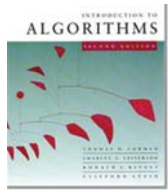
$c_i =$ ÖT'deki i 'inci işlem için maliyet

$= 2 \cdot \text{seviye}_{L_{i-1}}(x)$, eğer x 'e erişiliyorsa.

$c_i^* =$ ÖT'deki i 'inci işlem için maliyet

$= \text{seviye}_{L_{i-1}^*}(x) + t_i$

t_i en uygun sıra değişirme sayısıdır.

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

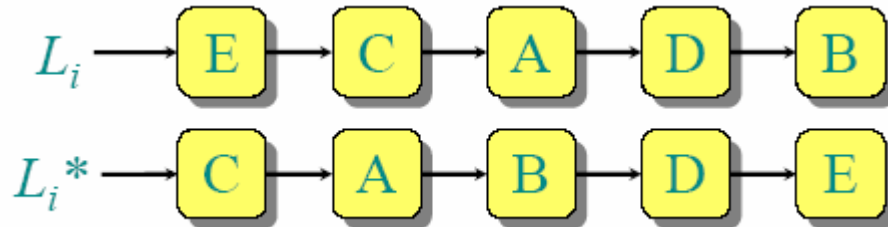
$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

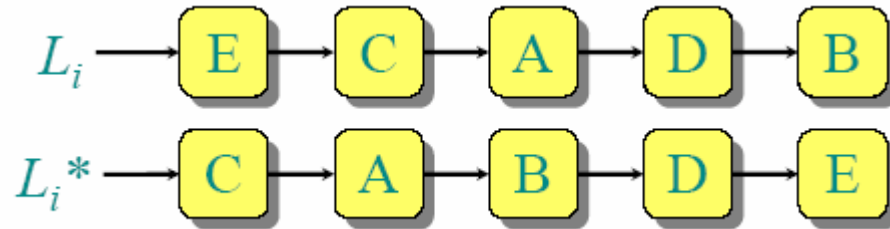

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

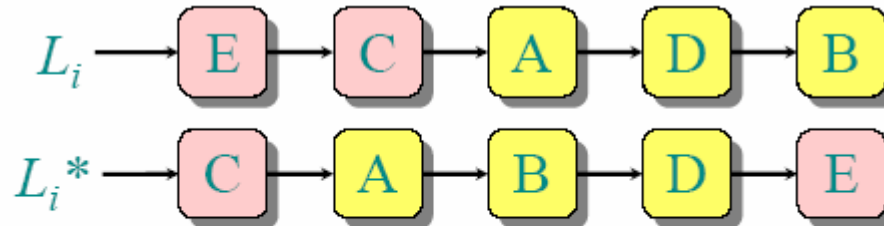
$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{\dots\}|$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{(E, C), \dots\}|$$

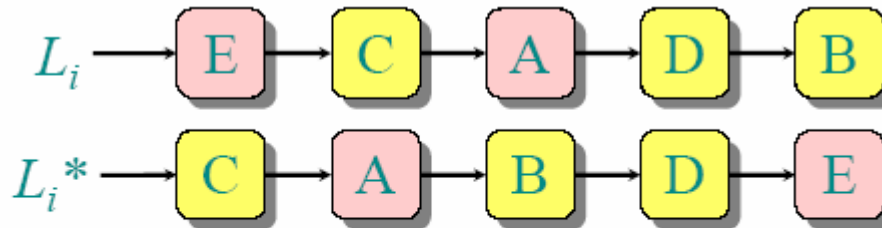

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

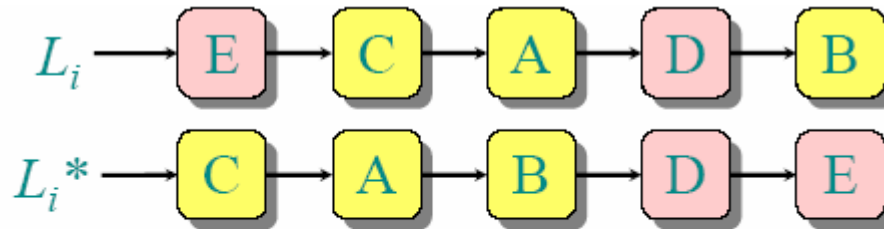
$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{(E,C), (E,A), \dots\}|$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

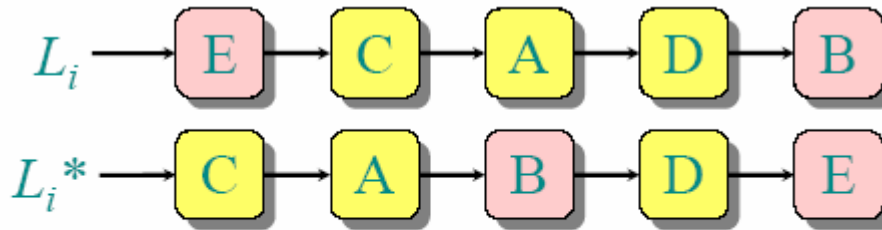
$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{(E,C), (E,A), (E,D), \dots\}|$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

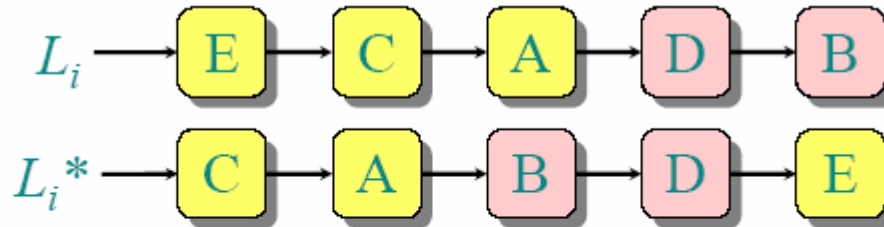
$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{(E,C), (E,A), (E,D), (E,B), \dots\}|$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

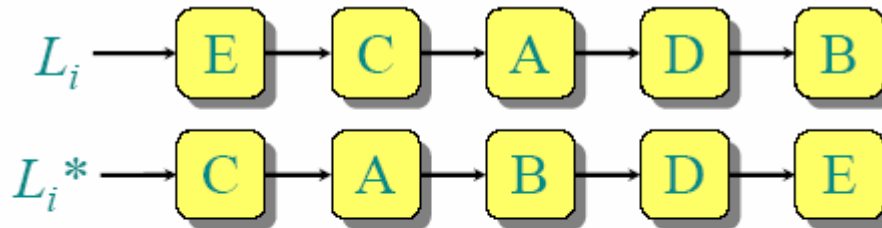
$$\Phi(L_i) = 2 \cdot |\{(E,C), (E,A), (E,D), (E,B), (D,B)\}|$$

Potansiyel Fonksiyonu

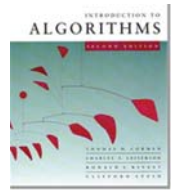
Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Örnek :

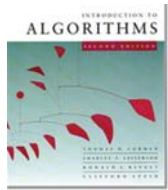
$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(E,C), (E,A), (E,D), (E,B), (D,B)\}| \\ &= 10.\end{aligned}$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

- $i=0, 1, \dots$, için $\Phi(L_i) \geq 0$
- Eğer ÖT ve en uygun algoritma aynı liste ile başlıyorsa; $\Phi(L_0) = 0$

Potansiyel Fonksiyonu

Potansiyel Fonksiyonu tanımlayın : $\Phi: \{L_i\} \rightarrow \mathbb{R}$

$$\begin{aligned}\Phi(L_i) &= 2 \cdot |\{(x, y) : x \prec_{L_i} y \text{ ve } y \prec_{L_i^*} x\}| \\ &= 2 \cdot \# \text{ Ters çevirme}\end{aligned}$$

- $i=0, 1, \dots$, için $\Phi(L_i) \geq 0$
- Eğer ÖT ve en uygun algoritma aynı liste ile başlıyorsa; $\Phi(L_0) = 0$

1 değişimle Φ ne kadar değişir?

- Bir değişim 1 ters çevirme yaratır veya yok eder.
- $\Delta\Phi = \pm 2$

Erişim sırasında ne olur?

i 'inci işlemin x 'e eriştiğini düşünün ve şunu tanımlayın;

$$A = \{y \in L_{i-1} : y \prec_{L_{i-1}} x \text{ ve } y \prec_{L_{i-1}^*} x\},$$

$$B = \{y \in L_{i-1} : y \prec_{L_{i-1}} x \text{ ve } y \succ_{L_{i-1}^*} x\},$$

$$C = \{y \in L_{i-1} : y \succ_{L_{i-1}} x \text{ ve } y \prec_{L_{i-1}^*} x\},$$

$$D = \{y \in L_{i-1} : y \succ_{L_{i-1}} x \text{ ve } y \succ_{L_{i-1}^*} x\}.$$

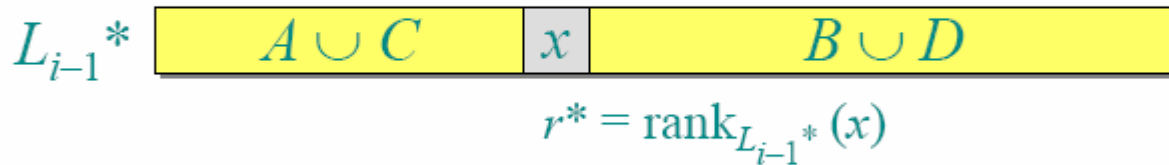
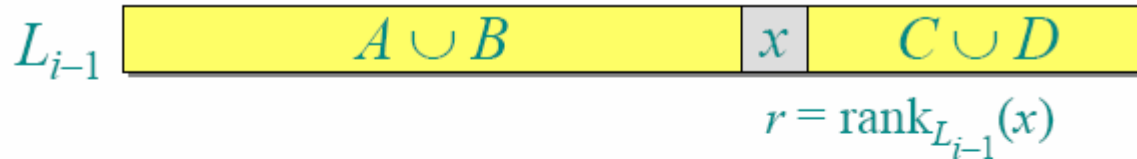
Erişim sırasında ne olur?

$$L_{i-1} \quad \boxed{A \cup B \quad x \quad C \cup D}$$
$$r = \text{rank}_{L_{i-1}}(x)$$

$$L_{i-1}^* \quad \boxed{A \cup C \quad x \quad B \cup D}$$
$$r^* = \text{rank}_{L_{i-1}^*}(x)$$

$$r = |A| + |B| + 1 \quad r^* = |A| + |C| + 1.$$

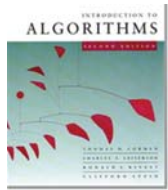
Erişim sırasında ne olur?

$$r = |A| + |B| + 1 \quad r^* = |A| + |C| + 1.$$

ÖT x 'i öne hareket ettirdiğinde, $|A|$ ters çevirme yaratır ve $|B|$ ters çevirmeyi yok eder. En uygun algoritmada, her bir yer değiştirme ≤ 1 ters çevirme yaratır. Bu durumda;

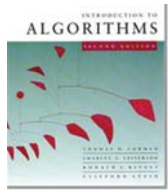
$$\Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \leq 2(|A| - |B| + t_i)$$

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

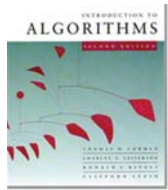
$$\hat{c}_i = c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1})$$

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

$$\begin{aligned}\hat{c}_i &= c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \\ &\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i)\end{aligned}$$

Amortize edilmiş maliyet

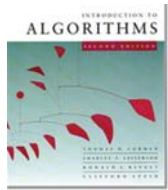
ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

$$\hat{c}_i = c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1})$$

$$\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i)$$

$$= 2r + 2(|A| - (r - 1 - |A|) + t_i)$$

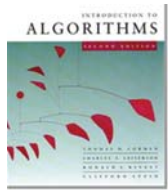
$$r = |A| + |B| + 1 \quad \text{iken.}$$

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

$$\begin{aligned}\hat{c}_i &= c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \\ &\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i) \\ &= 2r + 2(|A| - (r - 1 - |A|) + t_i) \\ &= 2r + 4|A| - 2r + 2 + 2t_i\end{aligned}$$

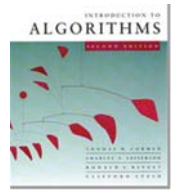

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

$$\begin{aligned}\hat{c}_i &= c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \\ &\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i) \\ &= 2r + 2(|A| - (r - 1 - |A|) + t_i) \\ &= 2r + 4|A| - 2r + 2 + 2t_i \\ &= 4|A| + 2 + 2t_i\end{aligned}$$

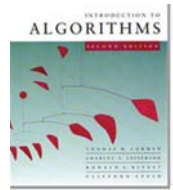

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

$$\begin{aligned}\hat{c}_i &= c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \\ &\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i) \\ &= 2r + 2(|A| - (r - 1 - |A|) + t_i) \\ &= 2r + 4|A| - 2r + 2 + 2t_i \\ &= 4|A| + 2 + 2t_i \\ &\leq 4(r^* + t_i)\end{aligned}$$

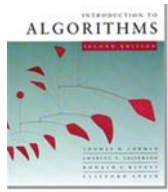
$$r^* = |A| + |C| + 1 \geq |A| + 1 \quad \text{iken} \emptyset$$

Amortize edilmiş maliyet

ÖT'nin i 'inci işlemi için Φ göre amortize edilmiş maliyet :

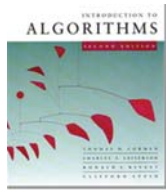
$$\begin{aligned}\hat{c}_i &= c_i + \Phi(L_i) - \Phi(L_{i-1}) \\ &\leq 2r + 2(|A| - |B| + t_i) \\ &= 2r + 2(|A| - (r - 1 - |A|) + t_i) \\ &= 2r + 4|A| - 2r + 2 + 2t_i \\ &= 4|A| + 2 + 2t_i \\ &\leq 4(r^* + t_i) \\ &= 4c_i^*.\end{aligned}$$

Büyük Final

Bu durumda, şuna sahibiz;

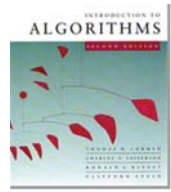
$$C_{\text{MTF}}(S) = \sum_{i=1}^{|S|} c_i$$

Büyük Final

Bu durumda, şuna sahibiz;

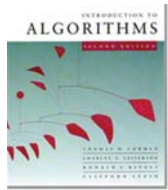
$$\begin{aligned} C_{\text{MTF}}(S) &= \sum_{i=1}^{|S|} c_i \\ &= \sum_{i=1}^{|S|} (\hat{c}_i + \Phi(L_{i-1}) - \Phi(L_i)) \end{aligned}$$

Büyük Final

Bu durumda, şuna sahibiz;

$$\begin{aligned} C_{\text{MTF}}(S) &= \sum_{i=1}^{|S|} c_i \\ &= \sum_{i=1}^{|S|} (\hat{c}_i + \Phi(L_{i-1}) - \Phi(L_i)) \\ &\leq \left(\sum_{i=1}^{|S|} 4c_i^* \right) + \Phi(L_0) - \Phi(L_{|S|}) \end{aligned}$$

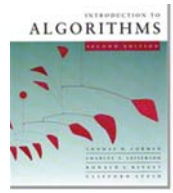

Büyük Final

Bu durumda, şuna sahibiz;

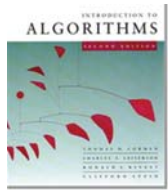
$$\begin{aligned} C_{\text{MTF}}(S) &= \sum_{i=1}^{|S|} c_i \\ &= \sum_{i=1}^{|S|} (\hat{c}_i + \Phi(L_{i-1}) - \Phi(L_i)) \\ &\leq \left(\sum_{i=1}^{|S|} 4c_i^* \right) + \Phi(L_0) - \Phi(L_{|S|}) \\ &\leq 4 \cdot C_{\text{OPT}}(S), \end{aligned}$$

$\Phi(L_0) = 0$ ve $\Phi(L_{|S|}) \geq 0$ iken.

EK

Eğer x 'i öne taşıyan yer değiştirmeleri bedava kabul edersek, bu durumda öne taşıma 2-yarışmacı olur.

EK

Eğer x 'i öne taşıyan yer değiştirmeleri bedava kabul edersek, bu durumda öne taşıma 2-yarışmacı olur.

Eğer $L_0 \neq L_0^*$ ise ne olur?

- Bu durumda, $\Phi(L_0)$ en kötü durumda $\Theta(n^2)$ olur.
- Ayrıca, $C_{\text{MTF}}(S) \leq 4$ olur. n^2 , $|S| \rightarrow \infty$ bir sabitse, $C_{\text{OPT}}(S) + \Theta(n^2)$ ise hala 4-yarışmacıdır.